

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 115. — ŠTEV. 115.

NEW YORK, THURSDAY, MAY 17, 1934. — ČETRTAK, 17. MAJA 1934

VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

NEGOTOVOST OBDAJA RAZOROŽITVENO KONFERENCO

PO MNENJU NEKATERIH BO LIGA NARODOV PODLEGLA V BORBI ZA SVOJE ŽIVLJENJE

Seja Lige narodov je bila otvorjena v veliki nape-
tosti. — Navzoč je bil samo en zunanji minister.
Posebni ameriški poslanec Norman Davis ima
natančna predsednikova navodila. — Zaenkrat
se še ne ve, če se bo Nemčija udeležila razprav v
Ženevi.

Razorožitvena konferenca ne bo imela posebne-
ga uspeha. Vsaka posamezna država si prizadeva od
druge izvedeti, kakšno stališče bo zavzela. Diploma-
ti, ki imajo od svojih vlad potrebna navodila, si ne
upajo z barvo na dan.

V Ženevi so včeraj povsem javno govorili, da bo
razorožitvena konferenca odgojena. Svet Lige naro-
dov se že bavi s to možnostjo ter je že storil toza-
devne potrebne korake.

Francoski zunanji minister Barthoud je izjavil,
da bo "pustila Francija odprta vrata za razoroži-
tev", dočim je dospelo iz italijanskih virov senzaci-
jonalno poročilo, da se bo Nemčija najbrže vrnila
na razorožitveno konferenco.

Iz Washingtona je odpotoval v Ženevo posebni
Rooseveltov odposlanec Norman Davis, ki bo na
konferenci stavil baje senzacionalne predloge glede
omejitve oboroževanja.

Iz Londona poročajo, da je Anglija pripravljena
dati najbolj obsežne koncesije za razorožitev. S tem
hoče rešiti ugled in obstoj Lige narodov.

ŽENEVA, Švica, 16. maja. — V krogih Lige naro-
dov se je danes menjavalo razpoloženje od ure do
ure. Nekateri delegati so precej optimistični, poseb-
no ker se je izvedelo, da se namerava Nemčija ude-
ležiti razorožitvene konference.

S to novico se je pojavil stalni italijanski delegat
pri Ligi narodov, baron Pompeo Aloisi.

— Nemčija je spoznala, — je rekel, — da ne more
biti osamljena ter da mora že vsaj v zadevi razoro-
žitve sodelovati s svojimi sosedi.

ŽENEVA, Švica, 16. maja. — Svet Lige naro-
dov je imel sejo v napetem ozračju, kajti delegati
se zavedajo, da se nahajajo v težkem položaju in v
bojazni, ako bodo narodi sprejeli Ligo kot posredo-
valko v reševanju mednarodnih problemov.

"Liga se bori za svoje življenje," je mnenje mno-
gih delegatov.

Značilno pri sedanjem zasedanju je, da je navzoč
samo en zunanji minister, francoski zunanji mi-
nister Louis Barthou, medtem ko so druge države
poslale manj važne zastopnike.

Po razgovoru z angleškim delegatom stotnikom
Anthony Edenem je Barthous izrazil upanje na u-
goden razvoj razorožitvene konference. Toda je pri-
znal, da sloni to optimistično naziranje samo v upa-
nju, da bodo ostale države sprejele francosko stali-
šče, da Francija ne more dovoliti, da bi se Nemčija
oborožila.

Ameriški delegati ne upajo na kak uspeh konfe-
rence. Do tega prepričanja so prišli po razgovoru z
evropskimi delegati.

Iz krogov, ki so se zaman trudili, da privedejo do
mira v Gran Chaco, prihaja vest, da bo stavljen
predlog, da Liga narodov izključi iz Lige Bolivijo
in Paragvaj. Angleški zastopnik pri Ligin komisiji
za poravnavo spora v Gran Chaco, general Chas.
L. Robertson, je rekel, da je Liga opravičena raz-
pravljati o tem, ako ste Bolivija in Paragvaj še o-
pravičeni do svojega mesta v Ligi narodov, ako ne
sprejmete posredovalnih pogojev Ligin komisije.

Paragvajski delegat dr. Caballero Bedoya je re-
kel, da bo paragvajska vlada zavrgla poročilo Ligi-

Odvajalci obsojeni na dosmrtno ječo

KOLIZIJA NA MORJU

Parnik Olympic je zadel
ob svetilniški parnik pri
Nantucket. — Trije so
bili ubiti, štirje so uto-
nili.

Zgodovina o nesrečah na morju
je zopet obogatela za eno veliko
nezgodo. Veliki parnik White Star
parobrodne družbe "Olympic" je
zadel v svetilniški parnik pri oto-
ku Nantucket, kjer je opravljal
svojo službo, da je parnikom, pri-
hajajočim iz Evrope, kazal med
črni pot v newyorško pristani-
šče.

Svetilniška ladja se je takoj po-
topila. Na ladji je bilo 11 mož po-
sadke. Od teh je "Olympic" rešil
štiri, vključno poveljnika potop-
ljene ladje, iz morja pa je poteg-
nil štiri mrtve. O štirih nadaljnjih
mornarjih ni nikakega sledu in so
najbrže utočili.

Stara vera med mornarji, da se
ladje v gosti megli med seboj pri-
vlačujejo, je sedaj zopet potrjena,
kajti nesreča se je pripetila v go-
sti megli in na kraju, ki ga sma-
trajo mornarji za najsmotnejše-
ga v Atlantiku.

Nesreča se je pripetila v torek
ob 11.20 dopoldne in "Olympic"
je ostal na mestu do 1 popoldne,
nakar je nadležal svojo vožnjo
v New York. Veliki parnik bi imel
dospeti v newyorško pristanišče
že prejšnji večer, toda zadržev-
la ga je gosta megla ob ameriškem
obrožju.

Iz Bostona je na kraj nesreče
takoj odploval več obrežnih ladij,
da iščejo po pogrešanih mornar-
jih in da obenem pričakujejo pri-
hod parnikov, ki so namenjeni v
New York.

BULLITT BO KRSTIL AEROPLAN

Moskva, Rusija, 16. maja. —
Prvi "leteči poslanik" William C.
Bullitt bo krstil vojaški aeroplan,
katerega je pred kratkim prejel
iz Amerike. Bullitt je rekel, da bo
prihodnji teden poletel v Kijev.

Aeroplan sedaj sestavlja na
letališču v Moskvi pod vodstvom
vojaškega podatašaja poročnika
Thomasa White, ki je Bullittov o-
sební pilot.

Ko je Bullitt v decembru prišel
v Moskvo kot ameriški poslanik,
so mu sovjetski uradniki priporo-
čili, da pripelje s seboj tudi aero-
plan, da si bo mogel ogledati ob-
sežno rusko deželo.

ne komisije, ker to poročilo v mnogih točkah pod-
pira Bolivijo.

Navzlic temu pa je predsednik Gran Chaco ko-
misije Francisco Castillo Najera rekel: "Borili se
bomo neumorno, da dosežemo mir."

WASHINGTON, D. C., 16. maja. — Ako stroj-
ne puške ropotajo v Gran Chaco, tedaj je v tem stre-
ljanju slišati pesem "Made in America".

Podatki trgovskega departmanta kažejo, da je bi-
lo od novembra iz Združenih držav poslanih v Pa-
ragvaj 127 strojnih pušk in 29 v Bolivijo od 1. ja-
nuarja. V vojni med Bolivijo in Paragvajem je bilo
leta 1933 na obeh straneh ubitih 28,000 mož in
56,000 ranjenih.

Ameriške strojne puške, ki so bile poslone v Pa-
ragvaj, bi v bojnem času oborožile štiri ameriške
polke.

FORD UPA NA BOLJŠE ČASE

S svojim sinom si je ogle-
dal Fordovo poslopje na
razstavi. — O NRA no-
če govoriti.

Chicago, Ill., 16. maja. — Hen-
ry Ford je s svojim sinom Edse-
lom nadzoroval veliko Fordovo
poslopje, čigar zidava naglo na-
preduje in za katero bo Ford iz-
dal okoli \$1,000,000. Poslopje se
nahaja na prostori svetovne raz-
stave.

Ford se je proti časnikarskim
poročevalcem glede bodočnosti ze-
lo ugodno izrazil. Rekel je, da ni
res, da bi bilo z Ameriko kaj na-
robo, temveč slabi časi so po nje-
govem mnenju posledica slabega
poznavanja razmer, kar je velika
napaka, ki more biti popravljena
samo z boljšo izobrazbo.

Na posebno značilna vprašanja
Ford ni odgovarjal, ter ni hotel
ničesar omeniti glede NRA in dru-
gih vladnih načrtov za izboljšanje
gospodarskega položaja. Rekel pa
je: "Upam, da se bodo vsi posku-
si vladi posrečiti tudi brez izdat-
kov javnega denarja."

Forda je spremljal njegov sin
Edsel Ford in predsednik razsta-
ve "Sto let napredka", Rufus C.
Davis.

Med drugim je tudi Ford rekel,
da bo prihodnjih 50 let doživel
več napredka kot zadnjih 1000 let.
"Sedaj stojimo šele pri začetku.
To velja za automobile, poljedel-
stvo, industrijo in vse drugo."

PAPEŽ JE ZAPRL CERKEV

Monakovo, Nemčija, 16. maja.
Vслед nazijskega napada na kato-
liškega župnika Stelzela v Traun-
steinu je papež nad cerkvi raz-
glasil svojo prepoved. Po papeže-
vi odredbi je prepovedano v cer-
kvi maševati, igrati orglje ali pa
zvoniti z zvonovi, dokler krajevne
oblasti ne opravičijo dejanja na-
zivecev.

NEURJE V PALESTINI

Jerusalem, Palestina, 15. maja.
Nad mestom Tiberias ob Galilej-
skem jezeru se je vtrgal oblak in
voda je odnesla 17 ljudi, med te-
mi 10 otrok, ki so vsi utočili. Mno-
go ljudi tudi pogrešajo. Voda, ki
je drla po ulicah, je odnesla več
hiš, pod katerimi je še več mličev.
Slična nesreča je zadela tudi me-
sto Abadiš ob Jordanu, kjer je
izgubilo življenje najmanj troje
ljudje.

KOLIKO IZDA FRANCIJA ZA ARMADO

Francija bo izdala za o-
brambo dežele preko
bilijon dolarjev. — Po-
množitev zračne sile. —
Nove utrdbe ob meji.

Pariz, Francija, 16. maja. —
Ministrski predsednik Gaston Dou-
mergue je objavil, da namerava
Francija pomnožiti armado, mor-
narico in zračno silo.

Ker je Doumergue prepričan,
da popolnoma obvlada poslansko
zbornico, je sam prišel pred po-
slance ter jih pozival, da ga pod-
pirajo v njegovem obrambnem
programu ter zahteval da poslans-
ka zbornica dovoli 13,500,000,000
frankov (\$892,000,000) za obram-
bo dežele.

Ti izdatki za armado so največ-
ji zadnjih šest let, ker tvorijo četr-
tino celotnega državnega proraču-
na.

Poleg tega pa bo Doumergue
zahteval štiri nove bojne ladje in
dovolj aeroplanov da bodo mogli
brantiti celo Francijo ter še pose-
bej 2,980,000,000 (\$197,000,000)
za utrdbe v Porenju.

Po Doumerguevem zatrdilu, je
treba zračno silo dovesti tako da-
leč, da bo francoski narod imel
strelno nad svojo glavo. Kadar bi
kak sovražnik vpadel v deželo. Za
zračno obrambo je izdelal načrt
minister za avijatično general Vi-
ctor Denain.

Poleg utrdb ob Reni hoče Fran-
cija zgraditi močne utrdbe ob bel-
gijski meji da bo Francija pri-
pravljena na vpad, ako Belgija ne
bi mogla zdržati sovražnikovega
navala.

ŽELVE LEŽEJO JAJCA

Brownsville, Texas, 15. maja.
Kot vsako leto, so tudi letos pri-
čele leči svoja jajca velike želve
ob obrežju. Na obrežje, kjer imajo
želve navado leči jajca, izkopljejo
v pesek jame, zležejo vanje jajca
in jame zagrebejo s peskom ter
prepuščejo soncu, da skrbi za nji-
hov zarod.

V bližnjem grmovju pa že čaka-
jo ljudje, da jajca odkopljejo, jih
poberejo v košare ter jih prodajo
za drag denar. Pa tudi kajoti kop-
ljejo jajca in jih pojedjo, kakor tu-
di jastrebi, ki prihajajo v velikih
jatah na dobro pojedino.

Navzlic temu pa se še vsako le-
to izvali na tisoče želv, ki se spla-
bijo v morje, kjer so zopet plen
raznim ribam.

DIJAŠKI NEMIRI

V MADRIDU

Madrid, Španija, 16. maja. —
Dijaki madridskega vseučilišča so
smetali iz zavoda mize in stole,
ker jo vlada postavila predavanja,
da bi dijakom preprečila demon-
stracije.

Dijaki so na stropi vseučilišča
razobesili rdečo zastavo in ko se
je približala policija, so jo spre-
jeli s kamenjem. Policija je stre-
ljala v zrak, nakar je videla v vse-
učilišču ter zopet napravila red.

Naročite se na GLAS NARODA,
največji slovenski dnevnik v
Združenih državah.

OBSODBA JE BILA IZREČENA PO 14 MINUT TRAJAJOČI RAZPRAVI

Zadeva odvedbe in vrnitve petrolejskega magna-
ta Williama F. Gettle-a je bila včeraj deloma za-
ključena. Trije odvajalci so na varnem, četrtega pa
še vedno iščejo, in oblasti so prepričane, da jim bo
kmalu padel v pest. Odvajalci so priznali svojo kriv-
do, nakar so bili obsojeni na dosmrtno ječo v St.
Quentin kaznilnici.

DILLINGERJEVA PRIJATELJICA ZASLIŠANA

Obdolžena je, da je Dil-
lingerja skrivala v svo-
jem stanovanju. — 2
njo sta še dva druga ob-
dolženca.

St. Paul, Minn., 16. maja. —
John Dillinger se še vedno veseli
svobode, medtem ko se je pričela
sodnijska obravnava proti njego-
vi prijateljici Evelyn Frechette.

Frechettejeva, dr. Clayton May
in Mrs. Auguste Salt so obdolže-
ni, da so pred enim mesecem v St.
Paulu in sosednjem mestu Minnea-
polis skrivali Dillingerja.

Pri opoldanskem odmoru je
Evelyn Frechette skušala pobeg-
niti. Ko je množica hitela proti iz-
hodu iz majhne sodnijske dvorane,
je neopazena z drugimi šla
skozi vrata. Nemoteno gre tudi po
hodniku do stopnic, ko jo nena-
doma zapazi sodnijski sluga Er-
Picha, ki jo je zgrabil za ramo in
jo odpeljal v sodnijsko dvorano,
kjer drugi sodnijski uradniki nje-
ne odsotnosti niso niti opazili.

Četudi sodnijske oblasti ne mi-
slijo, da bi Dillinger skušal obto-
žene osvoboditi, vendar so odre-
dile v dvorani in živem postopu
močno stražo za njegovo prijate-
ljico in druga dva soobtožena.
Dva policista stojita pred vrati
sodnijske dvorane. Obtožene do-
važajo iz kaznilnice v sodnijsko
poslopje v avtomobilu, kateremu
sledijo avtomobil s detektivni in
straža je postavljena na vseh važ-
nih krajih okoli poslopja.

DRUGA POVODENJ

V PALESTINI

Tiberias, Palestina, 16. maja. —
Nad mesto Tiberias ob Galilej-
skem jezeru je prišel še drugi na-
liv in zahteval 25 človeških žrtev
ter je na hišah napravil veliko
škodo.

Ploha se je vtila, ko so se lju-
dje pripravljali da pokopljejo žr-
tve prejšnjega dne. Matere so gle-
dale, kako je voda odnašala nji-
hove otroke po ulicah proti jeze-
ru.

Mesto Tiberias ima 8600 prebi-
valcev.

POPRAVILO JAPONSKIH LADJ

Tokio, Japonska, 16. maja. —
Po preiskavi izvedencev je morna-
riško ministrstvo sklenilo popra-
viti in predelati dve največji ja-
panski ladji "Magato" in "Mut-
su".

Zvezna vlada bo storila vse, da
bodo res do smrti zaprti in da se
jim ne bo mikdar nudila prička
"parole" v tej ali oni obliki.

Obravnava proti Jamesu Kirku,
Larry-u Kerriganu in Royu Wil-
liamsu je trajala samo štirinajst
minut.

Vsi trije so priznali krivdo,
vselej česar jih je sodnik obsodil
na dosmrtno ječo.

Ako bi krivdo tajili, bi prišli
pred poroto, in porotniki bi jim
brez dvoma prisodili smrt na ve-
salih, kajti tako obsodbo zahteva
zakon za slučaj, da je bil odvede-
ni kolikar poškodovan. Gettis je
bil pa poškodovan in sicer na no-
gi, ko je padel z lestve ob času,
ko so ga odvajalci vlekli preko
zidu.

Californijska postava določa
nadalje, da zamore biti kaznene
zaradi dobrega obnašanja paroli-
ran, arko je obsojen samo zaradi
enega zločina.

Da oblasti preprečijo parolira-
nje, so dvignile proti odvajalcem
tudi obtožbo, da so se posluževali
pošte v izsiljevalne svrhe.

V šerifovem uradu v Tucson,
Ariz., si je včeraj ogledala šest-
letna June Robles pločevinast za-
boj, v katerem je bila devetnajst
dni zaprt pod žgočim arizonskim
soncem.

V zaboji je bilo še nekaj ostankov
sadja. Ob pogledu na banane
je rekla:

— Nak, banane pa niso bile do-
bre. Želim, da bi bila moža, ki sta
me odvlekla od moje mame, zaprta
v tej baksi.

JAPONSKA OSVAJA AMERIŠKI TRG

Washington, D. C. 16. maja. —
Iz zanesljivih virov je državni de-
partment izvedel, da se Japonska
polasča na vse strani ameriškega
trga v latinski Ameriki. Padee
vrednosti ameriškega dolarja ni
mogel vstaviti razmah japonske
trgovine. Japonski trgovci proda-
jajo svoje blago pod tleno ameri-
škega blaga.

Vsled tega bo najbrže predse-
dnik Roosevelt sklenil z južnoame-
riškimi državami trgovske pogode
in pogodbe edinstva med ame-
riškimi republikami. Državni de-
partment je zaradi teh poročil ze-
lo vznemirjen, vendar pa upa, da
bo še mogoče razširiti ameriško
trgovino v latinski Ameriki na-
vzlic japonskemu tekmovanju.

Iz podatkov v državnem depart-
mentu je tudi razvidno da Japona-
ci prodajajo v Južni Ameriki iz-
delke iz ameriškega bombaža ka-
terege so japonski delavci prede-
lahi za nizko ceno. Vsled tega mo-
rejo japonski trgovci prodajati
svoje izdelke pod ameriško ceno.
Med tujimi državami je bila sa-
mo Japonska, ki je mogla lanske-
lato povečati svojo trgovino na
Kubi na škodo Združenih držav.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

JOŽE ZELENČ, Waukegan, Ill.

ZADNJI MATERIN DAN

Med prijatelji in znanci obhajajo vsakovrstne obitnice. Udeležimo se seveda najraje veselih, zabavnih in takih, ki so prijateljskega značaja.

Danes, ko opraznjemo dan posvečen materam, pa se spominjam tuznega dne, ko mi je pred petindvajsetimi leti, 13. maja 1909, umrla moja dobra mati.

Rodila je devet otrok, od katerih jih je umrlo šest v starosti od enega do petih let. Ostali smo: moj najstarejši brat Frank in sestra Franciska, katera sta tudi umrla. Brat pred šestnajstimi leti in sestra pred petimi leti, tako, da sem od cele družine sedaj jaz sam ostal.

Kako kruta je usoda. Mati je rodila devet otrok, na njeno zadnjo ura pa skoro ne bi bilo nobenega pri nji, da bi ji zatisnil oči.

Danes, ko se vselej mater v krogu svojih otrok, malih in odraslih, kateri so jim skusali z vankovstnimi darovi in evetjem podati videti izraz ljubezni in napraviti resdan veselja, so v mojem srcu samo lepi spomini na mojo pokojno mater in obžalovanje obenem za ure, katere sem ji slučajno zagrešil v otroški nagajivosti, ker po očetovi smrti pred petindvajsetimi leti je bil obstanek za nas od nje odvisen. Trudila se je v obrti dneve in noči, da nam ni kruha manjkalo.

Spominjam se še, kako me je poleg g. kateheta v šoli pripravljala tudi mati doma na prvo sv. spoved, da ja ne bodem tudi kakakega najmanjšega greška namenoma zamolčal. Šaj grehov tukrat itak nismo imeli velikih, a greh je že bil, če smo po čisti revščini nagajali, v cerkvi s podobicami barantali itd. Povedati je bilo treba vse.

Nikoli v življenju ne bom pozabil, kako me je mati pripravila za sv. birmo.

Ne vem, kako je slučaj nanesel, da je bilo dočleno leta 1896, da pojdem k sv. birni v Zaplano nad Vrhniko.

Vem pa, da je ono nedeljo ves dan deževalo. Za botra je bil naprošen g. Karol Majer. Mene je mati napravila v lepo novo obleko že zjutraj, zato mi je bilo škanje na botra s kočijo cela večnost. Ker ga je nisem mogel pričakati, sem se zmužnil iz hiše ter šel kar v dežju na breg. Na polpota srečam zaprto kočijo. V svesti si, da so konji Majerjevi, zagrabim za

daj pri kočiji za vzmeti in tečem, čeprav je škrofilo blato od koles od vseh strani.

Ko pridirjamo do naše hiše in se ne ustavimo, se tudi jaz spustim, videč, da niso pravi. Ker sem bil ves blaten po obleki, se nisem upal v hišo, a bistro materino oko me kmalu zagleda. Bilo ji je hudo, da se je zjočala. Še huje pa je bilo meni, ko je opravila birmanje najprej mati brez vseh formalnosti, ter nato vzela mokro krtačo ter sprala blato z obleke kolikor se je v naglici dalo ker kmalu nato se je le pripeljal boter s kočijo in me z veliko culo sladkarij in nikelnasto uro hitro potolažil ter smo se odpeljali k birni proti Zaplani.

Največ pregrevale pa je delalo moji pokojni materi pripravljanje za maše prvo sv. obhajilo.

Zahtevalo se je popolno znanje katekizma. Kako se bo otrok navadil ves katekizem, ko so bile v istem času njegove misli za gnečile senje in kosov?

Zadnja spraševanja katekizma so se vršila v cerkvi. Mati me pripelje v cerkev in je g. kaplana lepo prosila, da me je vseno zamešal med druge, ki so vse znali.

Ko sem dokončal štiri razrede ljudske šole, sem šel z tovariši najraje v gozd na Blatni dol ali Betajunovo po suhe veje za kurjavo.

Ko sem pripeljal domov, nisem nikoli prej razložil, dokler ni prišla mati pogledat ter mi je bilo najljubše, kadar je rekla: — Otroku nikdar toliko ne nakladaj, to je preveč zate! Jaz sem ji zatrjeval, da je šlo navzdol kar samo.

Naslednje leto že sem dobil pri Jelovškovi opekarni na Vrhniki delo odnosača opke. Kako ponosen in v veseljem sem prinesel vsako bota pridužene kronce, katere sem tistil celo pot v žopu, da so se kar potile.

Ko je nekaj let po očetovi smrti, lastnik prodal gostilno, katero so imeli starši v najem čez dvajset let, moja sestra pa se je poročila, smo se preselili v lastno hišico ob potoku.

Se predno sem dopolnil petnajsto leto, sem dobil delo v Lenaršičevi tovarni. Kosilo mi je prinesla včasih mati sama pod kozolec poleg tovarne.

Nekega dne jo zagledam, sedečo poleg košarice, zelo otožno. Na vprašanje: Kaj pa Vam je mati? — mi pomoli dolgo kovrto z ameriškim znakom in solze so ji zalile oči.

Ko pogledam in preberem, vidim, da je poslal moj sedaj pokojni brat Frank zame karto za v Ameriko. Potolažil sem jo z zagotovilom, da je ne zapustim ter ostanem še naprej pri nji. Odšla je vedrega lica domov.

Čez kako leto pride od brata zopet pisanje, da bo zame boljše, če

me mati puste v Ameriko. Kakor želi vsaka mati svojemu otroku boljše bodočnosti, tako jo je tudi moja mati želela ter privolila za potovanje v daljni svet.

Po prihodu v Ameriko sem se učil prvo leto pri bratu pleskarstva. Drugo leto pa sem že dobil delo in dober zaslužek pri Bordens Milk Co. za barvanje vozov.

Raztune se, da sem materi pogosto pisal, ki sporočal, da sem zdrav in da naj bo zame brez skrbi, ker se mi prav dobro godi.

Minulo je drugo in tretje leto brez posebnosti. Četeto leto pa dobi žalostno poročilo, da je začela mati bolehati, kar me je zelo skrbelo.

Pisma so se menjavala, da se počuti sedaj boljše, sedaj zopet slabše. Takratni zdravnik dr. Buh se je baje zelo trudil, da ozdravi nje no bolezen na želodcu.

V januarju, leta 1909, dobim poročilo, da je bolezen matere precej poslabšala. Pišem teti Lenki, naj mi sporoče zdravnikovo mnenje, če upa, da zamore mater ozdraviti, pa dobim odgovor, da ako želim videti mater živo naj se takoj vrnem domov. Odpovedal sem takoj delo ter pripravil vse potrebno za potovanje. Kako mično je bilo ono moje potovanje v negotovosti, če dobim ljubljeno mater še živo ali pa mi pokažejo samo njen grob.

Ko dospem v Basel, zagledam na kolodvoru vrhniskega rojaka na potu v Ameriko. Moje prvo vprašanje mu je bilo, kako je z mojo materjo?

Pove mi, da ob njegovem odhodu je bila še živa, da pa je res precej oslabela.

Bil sem potolažen, toda potovanje do Vrhnike se mi je zdelo cela večnost. Mislim pa, da je tudi brzojavno obvestilo iz Švice o mojem prihodu mater bolj poživilo kot vse zdravnikove injekcije.

Na Vrhniko sem dospel 13. marca ter se medpotoma ustavil pri teti Lenki, da je šla z menoj in mi povedala, kako je z materjo.

Mati je stonela pri oknu. Teta je šla v sobo naprej ter reče materi, da bom kmalu tukaj, da naj se le pomiri. Mati pa pravi: O, saj je že tukaj, sem ga že skozi okno videla, kar notri naj pride otrok moj, da ga objamem.

Vsa mučna negotovost dolgega potovanja je bila pozabljena v onem prisrčnem objemu matere. Povedati sva si imela dosti o moji štiriletni odsotnosti. Popraševala je, kako se ima starejši sin Francelj, kateri jo je tudi par let predprej obiskal, kako je njegova družina itd.

Ker je po mojem prihodu mati včasih malo vstala in hodila po sobi, sem upal, da se mogoče le še pozdravi, toda pomoči za njeno zdravlje ni bilo. Bolezen je bila pretrdno ukoreninjena v nji. Mati je

"GLAS NARODA"

zopet pošiljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane \$7. V Italijo lista ne pošiljamo.

začela zopet slabeti in čez čas ni mogla več vstati iz postelje.

Prišel je usodni dan 13. maja. Zdravnik je izjavil, da za njo ni več rešitve ter da dvomi, da bo preživela noč. Ohlajali so jo že prejšnji dan.

Pokleknil sem poleg postelje, prijel mater za roko in jo prosil odpuščanja za vse, kar sem ji v življenju kdaj kaj slabega storil. Rekla je, da me tudi ona istakot prosí, me pogladila po glavi in pripomnila, da sem bil priden in vedno njen dober otrok.

Par ur nato je bila v nezvesti, in res ni več preživela onega večera.

Kot ob materini smrti postelji pred petindvajsetimi leti so mi solzne oči tudi danes ob živem spominu na njene zadnje trenutke na dan, ko slavi milijone otrok materin dan v družbi ljubčih mater.

Otroci naj ne bi nikoli pozabili četrte božje zapovedi, ki pravi: — Spoštuj očeta in mater, in dobro ti pojde na zemlji.

IZUMRLI VELIKANI

Prof. Lull, vodja paleontološkega muzeja Yale vsenčilšica in eden najboljših poznavalec živalstva, ki je živel v predpotopni dobi in davnopred človeškim nastopom v Ameriki, je izdal veliko delo, ki opisuje že milijone let izumrlo favno v najzapronejši in najzanimivejši obliki. Gre za zastopnike iz kroga orjaških vavrov.

Lull je sam prisostvoval in sodeloval pri izkopavanju pošasti, ki jih opisuje, in sam je pomagal rekonstruirati manjkajoče dele njihovih okostij. Odkril je kakšnih 40 doslej neznanih vavrov, ki so danes razstavljeni z drugimi vrst v velikih, svetlih dvoranah njegovega muzeja. Ta zbirka je sedaj najpopolnejša na svetu in človek, ki so jo ogleda, ostavi muzej s pravim občutkom groze pred življenjem, ki se je nekoč bilo na zemlji. Mnogi teh vavrov so takšni giganti, da je človek v primeri z njimi enostaven Liliputaneec.

Okostja, ki so jih našli, so bila deloma v takšnem stanju, da je mogel vsak slepec sklepati, kako divja je bila večina teh izumrlih vrst. Mnoge kosti so bile polomljene in poškodovane, a poškodbe so bile takšne, da so jih morale živali doživeti že za svojega življenja v boju z živalmi druge vrste. Eden najbolj divjih obljudovalcev zemeljskega srednjega veka je bil tiranovaver, ki nam je znan že dolgo časa iz najdb po ostalem svetu. Stopal je pokončno in je meril v višino povprečno 6 m, zobje so mu bili kakor nabrušeni noži. Še zanimivejši so razni ceratopsi, ki so imeli ogromne glave, oborožene z velikanskim rogom. Telo je bilo pokrito z oklepom, ki ga je ščitilo pred drugimi roparji. Mnogi oklopi pa so kazali na hrbtu strašne poškodbe, ki so jih ceratopsi dobili v boju s sovražniki.

Kako in zakaj so te pošasti izginile z zemeljskega površja, je še danes predmet živahnih sporov med strokovnjaki. Lull misli, da so propadle pred vsem zaradi spremenjenih podnebnih prilik v terciarni dobi. Takrat so razsajali po ameriškem kontinentu viharji in naletvi, kakršnih medli odsev doživljamo danes edino v tropskih krajih. Tla so se zamocvirila in za takšna tla so bili predpotopni giganti pretežki in preveč neokretni. Niso se mogli dovolj hitro prilagoditi spreminjenim razmeram in so propadli.

Strela.

Strela je zahtevala človeško žrtev in sicer je ubila Janeza Rozmana iz Vel. Mačevega št. 4. Mož je bil doma, ko je v hišo udarila strela. Živel je še nekaj časa, toda ko je prišel zdravnik iz Grosuplja, je bil Rozman že mrtev.

Z LETALOM IN BOMBAMI V

NEZNANE PREDELE JUŽNE

AMERIKE

V kratkem ostavi Evropo ekspedicija, kakršne v tujini reke Amaconke še niso videli. Njena naloga bo, da išče in pronči vse skrivnosti tega ozemlja, ki se tako žilavo upira človeški radovednosti. Dejansko so v tem ozemlju še sto in sto tisoči kvadratnih kilometrov, kamor še ni stopila noga belega človeka in ki so nam manj znani nego najsamotnejši predeli okrog Južnega tečaja ali v Osrednji Aziji.

Ekspedicijo, ki jo podpirata angleška in španska vlada, vodita angleški poročnik Reus in španski stotnik Ascurraga ter se bo mudila dve leti ob Amaconki. Štela bo skupaj 44 moč, med njimi 4 pilote, 4 mernariške častnike, 4 inženjerje, 6 naravoslovcov, 3 zdravnike, 1 antropologa, 2 geologa, 2 radiooperaterja, 2 filmska operaterja, 4 mehanike in 12 mornarjev. Toliko ljudi različnega zanimanja je potrebni, ker bo imela ekspedicija na razpolago 4 vodna letala, 1 veliko plosko ladjo in več motornih topničark, a k glavni opremi spadajo poleg vseh mogočih znanstvenih instrumentov, bombe, strojne pušče, dinamit in tri polpolne brezžične oddajne in sprejemne postaje. Stroški ekspedicije bodo veliki.

Kakšne podrobnosti cilje ima ekspedicija? Pred vsem seveda tega, da preišče še neznanostna ozemlja okrog Amaconke. V ta namen bo rabila z največjim pridom letala. Velika ploska ladja, ki je zamisljena obenem kot znanstveni la-

NAZNANILO

Iz domovine smo dobili žalostno vest, da je naš ljubljeni oče —

FRANK ZAVRL

po dolgi, mučni bolezni 26. aprila 1934 za vedno zaspal. Star je bil 71. let. Rojen je bil v vasi Trboje na Gorenjskem. Nahačal se je pred več leti v Ameriki in sicer v Chicago. Tukaj v Ameriki zapuša enega sina in šest hčera, vse poročene. Sina in pet hčera se nahaja v Chicago, Ill., ena hči z družino pa na Willard, Wis. V stari domovini zapuša zalujočo soprogo, sina in poročeno hčer.

Dragi oče, spavajte mirno v svoji rodni grudi. V naših srečih boste ostali, dokler se ne snidemo z vami.

ZALUJOČI OTROCI

laboratorij in brezična postaja, bo odpeljala po Amaconki navzgor. Hladne naprave v laboratoriju bodo skrbele za to, da bo mogoče ljudem delati v znanih okoliščinah sreči strašne temperature južnoameriškega pragozdnega pasu.

Ko bo ladja napravila kakšnih 3000 km in dospela do neznanih ozemelj, pričnejo svoje delo letala. Ta čas jih preizkušajo med Anglesko in Španjo, kajti vsak defekt nad južnoameriškim pragozdom, daleč od ekspedicijske baze, bi pomenil smrt letalec. To ne samo zaradi morenega podnebja v teh krajih ali zaradi velikanskih razdalj, ki jih je težko premagati majhni skupini samim sebi prepusteni ljudje, temveč tudi zaradi divjega indijanskega rodu Jibarosov, ki so doslej pomenili še največjo oviro vsaki ekspediciji v notranjost de-

žele. Baš življenje in navade teh Indijancev pa hoče proučiti ekspedicija. Mogoče je, da jo bodo sprejeli izjemoma bolj prijazno nego vse dosedanje ekspedicije, za vsak primer pa bo ekspedicija izborna preskrbljena z vsem mogočim orožjem, zlasti s strojnimi, ki so najhujim skupinam ljudi najboljše za zaščito sredi sovražnih množic.

Važna vloga pripade tudi zdravnikom, ki bodo imeli priliko, da proučijo vsakovrstne bolezni, ki se razširjajo v teh krajih in ki jih znanost zelo malo pozna, zlasti neko vrsto kužne mrzlice. Proučevali bodo tudi strupe, ki jih uporabljajo domačini, zlasti za svoje orožje. Medicinska fakulteta madriške univerze je sedaj zaposlena s tem, da pripravi primerne zaščitne preparate zoper te strupe.

Splošna knjižnica

Nekatere teh knjig so izpod peresa svetovnoznanih pisateljev. Lahko jih priporočamo ljubiteljem leposlovja, ker vemo da jih bodo zanimale.

Št. 3. Testament

Spisal Ivan Rozman. Ljudska drama v 4 dejanjih, broš. 35

Št. 4. Poletne klasje

Spisal Cvetko Golar. Izbrane pesmi; 184 str., broširano... 50

Št. 7. Andersonove pripovedke

Za slovensko mladino priredila Uta. 111 strani, broš. 35

Št. 6. Ljubosumnost

Spisal Ladislav Novak ... 30

Št. 8. Akt štev. 115

Spisal Emil Gabornau 75

Štev. 9. Problemi sodobne filozofije

Spisal univ. prof. dr. Fr. Weber. 247 strani, broš. 70

Št. 10. Andrej Ternouc

Spisal Ivan Albrecht. Riječma karikatura in miniat. 55 strani, broširano 25

Št. 11. Peterčkove poslednje sanje

Spisal Pavel Golja. Božično povest 35

Št. 14. Denar

(Dr. Karl Engliš). Narodnogospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogris. 236 strani, broš. 80

Št. 15. Edmond in Jules de Goncourt

Spisal Renee Mauperrin 40

Št. 16. Življenje

Spisal Janko Samce. Pesmi. 112 strani, broširano 45

Št. 17. Verne duše v vicah

Spisal Prosper Merimee. Povest 80 strani 30

Št. 19. Potopljeni zvon

Spisal Courtart Hauptmann. Drama. bajka v petih dejanjih. 124 strani, broširano 50

Št. 20. Gompaci in Komurasaki

Spisal Jul. Zeyer. Japonski roman. Predstavljeno iz češčine. 154 strani, broširano 45

Št. 21. Dvanajst kratkočasnih zgodbic, II.

Spisal Fridolin Zolna. 73 strani, broširano 25

Št. 22. Kreutzerjeva sonata

Spisal Lev Tolstoj. 60

Št. 23. Antigone

(Sophokles). Zahva igra. Pislovenil C. Golar. 60 str., broš. 30

Št. 24. Poslednji dnevi Pomejev

Spisal E. L. Bulwer. I. del. 355 strani, broširano 90

Št. 25. Poslednji dnevi Pompeja

H. DEL 90

Št. 26. Črne maske

Spisal L. Andrejev. Poslovenil Josip Vidmar. 82 str., broš. 35

Št. 27. Brezposelnost in problemi

(Fran Erjavec). 80 str., broš. 35

Št. 29. Tarzan sin opic

Spisal Edgar R. Burroughs. 120

Št. 31. Roka roko

Spisal L. Lipovec 25

Št. 32. Živeti

Spisal L. Lipovec 25

Št. 35. Vojna z Jugurto

Gaj Salustij Krisp. Poslovenil Ant. Dokler. 123 strani, broš. 50

Št. 36. Listki

Spisal Ksaver Meško. 144 str. 55

Št. 37. Domače živali

Spisal Danilur Feigl 30

Št. 38. Tarzan in svet

Edgar R. Burroughs 1—

Štev. 39. La Boheme

Spisal Henry Murger. 90

Št. 40. Misterij duše

(Dr. F. Goesti) 1—

Štev. 48. Tarzanove živali

Spisal Edgar R. Burroughs .. 90

Štev. 49. Tarzanov sin

Spisal E. R. Burroughs. Trdo vezano 120

Št. 50. Slika De Graye

Spisal Oscar Wilde 120

Št. 51. Slov. balade in romance

Spisal C. Golar 80

Št. 54. V metežu

Spisala Marija Kmetova 1—

Št. 55. Namišljeni bolnik

Spisal Molire 50

Št. 56. To in onkraj Sotle

Spisal Fridolin Zolna 30

Št. 58. Glad

(Hansum) 90

Št. 59. Zapiski iz mrtvega doma

(Dostojevski). I. DEL 1—

Št. 60. Zapiski iz mrtvega doma

(Dostojevski). II. DEL 1—

Št. 61. Bratje in sestre

(C. Golar). 75

Št. 62. Idijot

Spisal ruski pisatelj Dostojevski. I. DEL 90

Št. 63. Idijot

II. DEL 90

Št. 64. Idijot

III. DEL 90

Št. 65. Idijot

IV. DEL 90

Vsi 4 deli 325

Št. 66. Kamela, skozi uho šivanke

(Fran Langer). Veselolgra .. 45

MONARHISTI POZDRAVLJAJO DOLLFUSS'A

Priljubljeni avstrijski kancler Engelbert Dollfuss si ogleduje vrste "železnega obroča". To je monarhistična organizacija, čije namen je spraviti na avstrijski prestol nadvojvodo Otomana. Slika je bila posneta, ko se je vračal Dollfuss iz cerkve, v kateri se je vršila spominjska služba za žrtve februar-ske revolucije.

Naročite pri: **KNJIGARNA "G. N."**
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

MARIJA

ROMAN IZ
ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

34

— Da, to si morem misliti. Toda — enkrat mora že opaziti, da so njene želje neizpolnjive in potem bo že pametna.

— Samo ko bi za gotovo vedel. Pa zopet gledališče — pa to je še dobro, da ste poleg tudi vi in Mrs. Flint. Naj že bo. Torej — kaj bi najraje videli v gledališču?

— Toda, gospod doktor, po meni se vendar ne boste ravnali. — Pač, potem saj vem da tudi vam napravim uslugo; meni pa je vseeno, v katero gledališče gremo. Torej, povejte mi odkrito in jaz bom v tem snislu odločil.

— Moj Bog, kdo bi mi mogel pred enim tednom povedati, da me kaj takega čaka. Torej, če smem biti tako predrzna, tako zelo rada bi šla v mestno gledališče. Prej smo v tem gledališču imeli najete sedeže v drugi vrsti, moj pokojni mož in jaz — in če morem zopet enkrat iti tja — to bi bilo lepo.

— Dobro, prinesite mi časopis, da morem pogledati. Gospa Fiedler mu prinese časopis in Dewall dočeti nedeljo zvečer.

In tedaj se gospa Fiedler spomni, kaj ji je še naročila Miss Vautham.

— Še nekaj, gospod doktor — povedati vam moram tudi, da Miss Vautham želi, da gremo v nedeljo vsi skupaj v okolico mesta. O tem vas bo tudi vprašala, kadar jo pokličete.

Ustnice se mu zategujejo, toda pravi udano:

— Torej se to! Ko bi jo samo mogel enkrat prepričati, da med nama nikdar ne more biti kakke zveze, potem bi mogoče že enkrat odpotovala iz Berna. V resnici se ji ni skoro mogoče izogniti, dokler je tukaj.

— To vidim, toda jaz sem tako sebična, da me, bo veselilo, ako ostane še nekaj časa. Ob spominih na vse to, kar sem doživela in skusila v njeni družbi, se bom še dolgo naslajala.

Dewall se dobrodušno nasmeje.

— V življenju je vsaka stvar za nekaj dobra, zato bom tudi nekoliko mislil na vas, gospa Fiedler.

— Dobri ste, gospod doktor; lepa hvala! Dewall ji prikim.

— Torej telefoniral bom pozneje; najprej hočem še skomčati svoje delo. Pa tudi ji ni treba vedeti, da sem že doma — drugače bo prihodnjice še dalje tukaj čakala na mene. Povejte mi, gospa Fiedler, ali se vam njeno obnašanje ne zdi malo čudno?

Gospa skomigne z rameni.

— O, moj Bog, gospod doktor, v Ameriki so dekleta vse drugače vzgojena. In potem novi čas? Pa tudi je navaejna, da so ji izpolnjene vse njene želje in da more napraviti, kar se ji poljubi. Ljudi moramo presojati, kakoršni so, ne pa, kakoršni bi morali biti. Toda sedaj vam pripravim večerjo. Ali pijete čaj ali pivo?

— Prosim čaj, gospa Fiedler; sinoči je bilo vino precej močno. Gospa se malo v zadregi zasmeje.

— To sem opazila tudi jaz, gospod doktor — sem tudi malo preveč govorila. — pravi in nato izgine.

Miss Vautham je delala Dewallu velike težave, da bi se je mogel izogibati in se ubraniti njene naklonjenosti. Včasih je bil ves obupan in si je sam prigovarjal, da naj bo pameten in ji naj izpolni njeno voljo. Kaj si je mogel misliti, boljsega, ko je enkrat izgubil Marijo, kot si postaviti ob svojo stran ženo, ki ga je tako zelo ljubila, ki mu je stavila na razpolago velikansko premoženje, s katerim bi svoje stalnice nanah zelo izboljšal in bi poleg tega mogel še napraviti mnogo dobrega. Bogastvo je bila moč — in osrečujoča moč, ako je le pametno in pravilno obrnjena. Poln pametnih sklepov gre zopet na sestanek, katerega je skrbela Miss Grace ter odločen, da bo otresel vse pomisleke in bo osrečil svoj enega človeka.

Ko pa je zopet stal pred Grace in je videl ogenj njenih oči, tedaj mu je bil vrat zopet zadrgnjen, tedaj se ga zopet prime oni čut, ki ga je občutil vedno, kadar je bil v njeni družbi ter se trudi, da ji reče nekaj prijaznih besed in občuti do nje usmiljenje.

Srečda včasih zopet skuša vplivati na njegove čute. Njena ženska narava se mu je tedaj zdelala, kot da se potaplja v ognju, ki bi mogoče mogel tudi njemu primesti, pozabljenje pekoče srčne rane. Tedaj se v njem dvigne želja, da bi se vdal taki čutni omotici. Toda zopet ga ostrski spoznanje, da bi mogoče ne napravil samo sebi krivice, temveč tudi tej ženski. S tako omotico ne bi mogel niti nje osrečiti, kajti opazila bi in čutila, da so gotovo samo njegovi čuti in da je pri tem njegovo srce hrepenelo po drugi.

Po takih sestankih je prihajal pobit domov, se je vrgel na divan ter hrepenel klicati po Mariji, po žudežu, da bi jo pripeljal k njemu in mu zopet vrnil vero v njo. Zopet vrti pristan, gleda zelene oči v orlovi glavi ter se jezi nad čarovniško močjo pristana. V takih trenutkih bi ga rad jazo vrgel od sebe, da ga ne bi nikdar več videl, toda misel, da je bil spomin na njegovo mater, ga je zadrževala. In bridko se vpraša, ako ni bilo dovolj čarovne moči, da je s pomočjo tega pristana spoznal Marijino dušo, da je sedaj vedel, da ni bila vredna njegove ljubezni. Mogoče bi bil brez tega pristana tudi postal Marijin mož in bi šele pozneje spoznal, da je mesto drugega kamna dobil samo stekleno čepinjo. Tedaj bi šele bil popolnoma nesrečen.

Toda vsega tega ni mogel popolnoma spoznati. Prigovarja si, da bi na Marijo mogel vplivati in da je bila njegova ljubezen dovolj močna, da bi jo z njo privezal k sebi.

Prav resni časi so bili zanj. In na svojo žalost je moral ostati v Bernu, tako da ni mogel pobegniti pred Miss Vauthamovo. Sprejeto ga je vroče in mrzlo, kadar je zopet srečno ubežal njenim mrežam in vendar je čutil, da je visel samo na enem lasu, da ni zapadel njenim čarom.

Pa tudi Miss Grace je imela težke čase. Pri vsem neuspehu, katerega si je morala priznati v tem boju med možem in ženo, je postala še tem trdovratnejša. Njena ljubezen do Dewalla, ki je bila v svojem bistvu samo vroča strast, in njena neomajna volja, da je njena želja izpolnjena, je gorela vedno z večjim plamenom. Pri tem pa je tudi prihajal strah, kaj se bo zgodilo, kadar se vrne Marija Buehvaldova. Vedela je, da je Dewall Marijo še vedno ljubil in da se je njenemu prizadevanju vstavljal samo zato tako trdovratno, kr je ljubil samo Marijo. Ako se vrne kot Wendlerjeva zaročenka, ali pa bo v kratkem postala, se more še vse dobro izpeljati. Potem bo moral izprevideti brezupnost svoje ljubezni in se bo uklonil njeni snovitvi. Toda — če je tudi Marija tako trdovratna v svoji ljubezni kot je Dewall — kaj se bo zgodilo potem? Ali se ne bosta hopt razgovorila in pobotala? In ko bo Dewall od Marije slisal, da Wendlerju ni dala pristana, da se ji je samo izgubil — potem ji bo moral verjeti. Ali mogoče ne? Ali bo njej, ki jo je ljubil v globokem užaljenju odpovedal svojo vero? In če pride med njima y resnici do razkola — ali bo s tem njej kaj pomagano?

Grace postaja nemovna in razdražena, kot še nikdar poprej, in Mrs. Flint je imela slabe dneve. In to pogosto pove gospe Fiedlerjevi, s katero je sklenila prijateljstvo, kadar je dobila priložnost za to, ako se je Miss Grace posrečilo, da je včasih mogla sama govoriti z Dewallom. Vseled prevelikega razburjenja je bila Miss Grace včasih tudi tako slaba, da je morala ostati v postelji, in ako je tedaj prišla gospa Fiedler, tedaj so obe sedeli poleg njene postelje. In tedaj sta si medsebojno iztresli sreč. Mrs. Flint je pripovedovala o nervoznih napadih Miss Vauthamove in gospa Fiedler je poročala, da doktor Dewall smatra bogastvo Miss Vauthamove za oviro med obema.

(Dalje prihodnjice.)

ZAKLJUČENO POTOVANJE OKOLI SVETA

Leila Roosevelt (leva na sliki) in Edna Olmstead, fotografirani ob prihodu v New York. Lani sta se podali na potovanje okoli sveta ter sta prevozili osemnajst tisoč milj.

Iz Slovenije.

Zaradi uboja tasta pet let težke ječe.

Veliki kazenski senat pod predsedstvom Adolfa Hudnika je končal obravnavo proti posestniku, 32 letnemu Francetu Preskarju, doma iz Velike Lašne v kamniškem okraju. Preskar je bil obtožen, da je 17. januarja letos na svojem domu umoril svojega tasta Matijo Podbevška, tako, da ga je večkrat s sekuro udaril po levem temenu in je tasi umrl za otrpenjenjem možganov. Naravnost razmerjavati mu je lobanjo. Po dejanju se je Preskar sam javil orožnikom z besedami: "Nekaj žalostnega sem napravil".

Državni tožilec je Preskarjevo dejanje označil za kvalificiran umor, za kar dolga kazenski zakon smutno kazen ali doživetje ječe.

Obtožence France Preskar se je že leta 1923 seznanil z Marijo Podbevškovo, ki jo je pozneje poročil. Podbevšek Matija je najprej izročil svojo majhno kmetijo sinu Fr.

Podbevšku ter si je izgovoril primeren živež. Prišlo pa je med očetom in sinom do hudega prepira. Sin je nato prodal kmetijo svoji sestri Mariji in vsaku Preskarju za 26.500 Din. V kupni pogodbi je bil določen užitek za starega Matijo in imata kupca plačati očetu 10.000 Din v letnih obrokih po 2000 Din. Pa tudi med starim in obtožencem je prišlo kmalu do prepira. Stari je lani začel sodno preganjati oba, zeta in hčero, vedno so se tožarili. Prišlo je tako daleč, da je prišel sodni organ zarubiti nekatere premišne Preskarju in hčeri. Usodnega dne, 17. januarja, so se najprej kregali in prepirali. Ko pa je stari odhajal iz družinske sobe v svojo kamro, ga je obtoženec pograbil, vrgel na posteljo in nato tolkel s sekuro po glavi.

Prva razprava se je vršila že 18. aprila. Bila je preložena, da so se zaslišale še nekatere priče. Obtoženec je dejanje skesano priznal, za-

RAZPOŠILJAMO na vse kraje, starokranjske, popolnoma garantirane KOSE, ročno kovane MO-TIKE, itd. Pošljite pošto naka-znico ali denar za naročnino. POSTNINA PROSTA

MOTIKE, velike, štajersko jeklo \$1.25
KOSE, zvane METEOR, z rinko, 26,28,30,32 col dolge, po \$2.25
KOSE, ožje, ne tako močne, samo 30 in 32 col dolge, pa \$1.50
KOŠIČKA iz javornega lesa, ročno delo \$2.—
KLEPALNO ORODJE, težko štajersko jeklo, \$2.— par
BRUSILNI BERGAMO KAMNI \$5.—
večji in boljši \$7.50
RIBEŽNI za repo ribati, dva noža \$1.25

Naslov:

STEPHEN STONICH

BOX 275, CHISHOLM, MINN.

ZAPOMENITE SI NASLOV, ker ne bo-mo dolgo oglašali.

govorjal pa se je, da je bil silno razburjen, ker je vladal doma prvi pekel. Nekatere priče so povedale, da je obtoženec govoril: "Kaj pa je, če sem en mesec zaprt, bo pa le gnah". Priča, orožniški narednik Ivan Pucelj: "Obtoženec je ženi dejal: Sedaj sem pa napravil. Saj ne bom dosti kaznovan, kar potolaži se". Priča Ivan Hribar: "Ga moram ubiti, da dobim 'državno službo'". (Mislil je zapor).

Bil je Preskar zelo razburjen in so mu tekale solze. Obtoženec je to zanimal in pripomnil, da je pač večkrat govoril ljudem, da je tasi, stari Podbevšek v "državni službi", kadar so ga spraševali, kje da je tasi, ko je moral zaradi kakke tatvine sedeti v zaporu. Županstvo je obtoženca opisalo kot zelo pridnega in varčnega moža, nasprotno pa ni o tasi moglo nič dobrega poročati. Stari je rad kradel in je bil desetkrat zaradi tatvine kaznovan.

France Preskar je bil obsojen na 5 let ječe in v izgubo častnih državljskih pravic za dobo 5 let. Senat se ni mogel prepričati, da bi obtoženčovo dejanje označil za zločinstvo umora, pač pa za uboj.

Smrt Antona Turka.

Znanega ljubljanskega knjigar-narja Antona Turka je na spreho-bodu proti Ježici za Bežigradom zadela kap in je umrl na prevozu v bolnico. Dosegel je lepo starost 80 let.

Elektrifikacija Dolenjske od Grosuplja do Kočevja.

Letos namerava banska uprava izvesti del svojega elektrifikacijskega načrta. Elektrificirati namerava namreč zahodni del Dolenjske od Grosupljeja, občin Videm-Dobrepolje, Velikih Lašč, Sodražice, Ribnice trga in okolice do Kočevja mesta in okolice. Kranjske deželne elektrarne nameravajo zgraditi daljnovod 20 tisoč voltov od Grosuplja do Kočevja, ki bo z odep-si dolg približno 55 km. V načrtu so transformatorske postaje v Rač-ni. V Idmu-Dobrepoljah, v Ponikvah, Velikih Laščah, Dvorski vasi, pri Se. Gregorju, Sodražici, Jur-jevici, Ribnici, Gorici vasi Prigo-rič, Rakitnici Ložinah, Stari cerkvi in v Kočevju. V posameznih krajih se bodo gradila pozneje tudi krajevna omrežja, zaenkrat pa se bo popolnoma rekonstruiralo in razširilo dosedanje krajevno om-režje za istosmerni tok v Kočevju. Zaenkrat se namerava zgraditi le zveza Grosuplje-Kočev-je, transformatorski postaji pa le dve in sicer v Velikih Laščah in Kočevju. V Velikih Laščah se bo na transformatorsko postajo pri-klopilo že obstoječe omrežje nizke napetosti, v Kočevju pa se bo kra-jevno omrežje gradilo nanovo.

CENA
DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko Berilo

ENGLISH SLOVENE READER

STANE SANO

\$2

Naročite ga pri —

KNJIGARNI 'GLAS NARODA'

216 WEST 18th STREET

NEW YORK CITY

SLOVENE PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

OD NEWYORKA DO LJUBLJANE

Na poti v stari kraj je lahko pri-ti do New Yorka in ravno tako lahko od Ljubljane do tamkajšnje-ga doma. Gre samo za vprašanje: Kakšna bo pot od New Yorka do Ljubljane.

POTNIKE SKUPNEGA POTOVANJA 16. JUNIJA

NA ZNANEM IN PRIJUBLJENEM BRZOPARNIKU

'ILE DE FRANCE'

spremlja poseben spremljevalec od New Yorka do Ljubljane in on bo skrbel za udobno in prijetno potova-nje tako na parniku, kakor na evrop-ski železnici. Potniki tega potovanja bodo torej z lahkotjo potovali od do-ma v Ameriki do doma v starem kraju.

AKO STE LETOS NAMENJENI V STARI KRAJ JE V VAŠO KORIST, DA SE PRIDRUŽITE SVOJIM ROJAKOM 16. JUNIJA

Za pojasnila o ceni karte, potnem listu, pecniku, prtljaji in drugih za-detih pišite takoj nam:

LEO ZAKRAJSEK

GENERAL TRAVEL SERVICE, INC.

302 East 72nd Street, New York

French Line

TRI PRIJATELJICE V OGNJENIKU

Tudi za budizem je značilna ona stočna mirnost in ravnovesje, ki mora odlikovati vsakega pravega budističnega vernika. "Nobena stvar te ne sme prestreči", to je čarovno geslo, ki omamlja in prevzema vse japonske duše. Če je trpljenje za naravne moči pretežko, če si zdi človeškemu umu nesreča preveč tragična, tedaj najdeš rešitev v prostovoljni smrti. Zato je razumljivo, da je bilo število samomorov na Japonskem že od nekdaj zelo veliko. V zadnjem letu je zelo prešlo v modo, da se smrti kandi-dati mečejo v žrelo delujočega ognjenika na otoku Ošima blizu To-kija. Misel o "lepi smrti" je zelo razširjena med čustvenimi Japoneci. Tako so se lanske leto vrgle v žrelo tega ognjenika tri prijateljice, tucenke višje dekleške šole v Tokiju. Ena med njimi je zapustila es-lo pesem, v kateri opeva lepo smrt: ta je v tem, da ne ostaneš za človekom na svetu nič grdega in ostudnega, ker iz žrela ognjenika ni mogoče potegniti mrtvih trupel. Če hočeš ubežati vsemu gledumu in o-studnemu v življenju, je po nazi-ranju te mlade pesnice prostovolj-na smrt največje heroično dejanje. Smrt te deklice pa nam odpira tudi poučen vpogled v razmere japonskega notranjega socialnega in družinskega življenja. Mlada Japonka je zelo zgodaj zgubila mater in s tem v zvezi je hiša počasi ububo-žala. Da bi preprečili popoln propad domačega doma, je oče hotel omožiti hčerko z negim starejšim, a bogatim možem. Slučajno je dekli-ca slisala pogovor očeta z žnitiim posredovalecem. Silen odpor, ki se je vzbudil proti tej kupijski zvezi, jo je kmalu privedel do sklepa, da si vzame življenje. Neka prija-teljica, ki je vedela za njeno na-mero, jo je spremlila do žrela, ka-mor se je vrgla mlada nesrečnica.

SHIPPING NEWS

18. maja: Statendam v Boulogne sur Mer

Olympic v Cherbourg

19. maja: Paris v Havre

Aquitania v Cherbourg

Saturnia v Trst

23. maja: Manhattan v Havre

Hamburg v Hamburg

25. maja: Veendam v Boulogne sur Mer

Majestic v Cherbourg

25. maja: Bremen v Bremen

Itex v Genoa

10. maja: Albert Ballin v Hamburg

President Roosevelt v Havre

1. junija: Europa v Bremen

Volendam v Boulogne

Franconia v Havre

2. junija: Champlain v Havre

Vulcania v Trst

6. junija: New York v Hamburg

Washington v Havre

8. junija: Olympic v Cherbourg

Statendam v Boulogne

9. junija: Paris v Havre

Aquitania v Cherbourg

Conte di Savoia v Genoa

12. junija: Bremen v Bremen

13. junija: Lafayette v Havre

Deutschland v Hamburg

16. junija: Ile de France v Havre

Berengaria v Cherbourg

18. junija: Europa v Bremen

20. junija: Hamburg v Hamburg

Majestic v Cherbourg

Manhattan v Havre

22. junija: Veendam v Boulogne

23. junija: Champlain v Havre

Itex v Genoa

27. junija: Aquitania v Cherbourg

Albert Ballin v Hamburg

Olympic v Cherbourg

28. junija: Saturnia v Trst

29. junija: Statendam v Boulogne

30. junija: Paris v Havre

Bremen v Bremen

1. julija: Lafayette v Havre

New York v Hamburg

4. julija: Washington v Havre

1. julija: Berengaria v Cherbourg

6. julija: Majestic v Cherbourg

7. julija: Ile de France v Havre

Conte di Savoia v Genoa

Europa v Bremen

11. julija: Deutschland v Hamburg

12. julija: Olympic v Cherbourg

14. julija: Aquitania v Cherbourg

Vulcania v Trst

15. julija: Champlain v Havre

17. julija: Bremen v Bremen

18. julija: Manhattan v Havre

Hamburg v Hamburg

20. julija: Statendam v Boulogne

21. julija: Paris v Havre

24. julija: Rex v Genoa

25. julija: Europa v Bremen

27. julija: Albert Ballin v Hamburg

27. julija: Majestic v Cherbourg

28. julija: Ile de France v Havre

28. julija: Veendam v Boulogne

29. julija: Champlain v Havre

30. julija: Itex v Genoa

31. julija: Aquitania v Cherbourg

Albert Ballin v Hamburg

Olympic v Cherbourg

1. avgusta: Saturnia v Trst

2. avgusta: Statendam v Boulogne

3. avgusta: Paris v Havre

4. avgusta: Bremen v Bremen

5. avgusta: Lafayette v Havre

6. avgusta: New York v Hamburg

7. avgusta: Washington v Havre